

แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 1

บทนำ

หัวข้อเนื้อหาประจำบท

ความหมายของการอ่าน
จุดมุ่งหมายของการอ่าน
ความสำคัญของการอ่าน
ประโยชน์ของการอ่าน
ระดับการอ่าน
วิธีอ่านหนังสือที่ดี
วิธีการอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

หลังจากจบการศึกษาในบทที่ 1 เรื่องการอ่าน ผู้เรียนสามารถ

1. นักศึกษาสามารถอธิบายความหมายของการอ่าน จุดมุ่งหมายของการอ่าน ความสำคัญของการอ่าน ประโยชน์ของการอ่าน คุณสมบัติของนักอ่านที่ดีได้
2. นักศึกษาสามารถเข้าใจวิธีการอ่านหนังสือแต่ละประเภท และนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. อธิบายประกอบตัวอย่างวิธีการอ่านแต่ละประเภท
2. ฝึกปฏิบัติอ่านหนังสือแต่ละประเภท
3. ผู้เรียนสรุปวิธีการอ่านจากการปฏิบัติ
4. อาจารย์และผู้เรียนอภิปรายบทสรุปร่วมกัน

สื่อการสอน

1. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการอ่านและการส่งเสริมการอ่าน
2. บทเรียนประกอบการบรรยาย โดยใช้โปรแกรม Microsoft Office (Power Point)
3. หนังสือประเภทต่าง ๆ สำหรับให้นักศึกษาปฏิบัติกรอ่านประเภทต่าง ๆ

การประเมินผล

1. ทำแบบฝึกหัด

2. อ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ แล้วสรุปให้เพื่อนฟังและเพื่อนสรุปลงในกระดาษ A4

บทที่ 1

บทนำ

การอ่านเป็นกระบวนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารวิธีหนึ่ง ที่สามารถช่วยให้สังคมไทย พัฒนาไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดไม่ได้ การอ่านเป็นปัจจัยสำคัญในทุกๆปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นการคิด หรือกระทำสิ่งใดนั้น ย่อมต้องอาศัยการอ่านเป็นสำคัญ การอ่านเป็นหนึ่งในสี่ของทักษะทางภาษาที่จำเป็นต้องฝึกฝน อยู่สม่ำเสมอ และสามารถฝึกฝนได้เรื่อย ๆ ตามวัย และประสบการณ์ไม่มีวันสิ้นสุด การอ่านเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้มนุษย์ได้รับความคิด ความรู้และความบันเทิง มีผลต่อชีวิตและจิตใจของมนุษย์ให้เจริญยิ่งขึ้น

ความหมายของการอ่าน

การอ่านได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ดังนี้

มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์ (2547 : 18) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ กระบวนการที่ผู้อ่านรับรู้สารซึ่งเป็นความรู้ ความคิด ความรู้สึก และ ความคิดเห็นที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร การที่ผู้อ่านจะเข้าใจสารได้มากน้อยเพียงไร ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความสามารถในการใช้ความคิด

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2556 : 1405) ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า การอ่าน หมายถึง การว่าตามตัวหนังสือ, การออกเสียงด้วย เรียกว่า อ่านออกเสียง, ถ้าไม่ออกเสียง เรียกว่าอ่านในใจ สังเกต หรือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ เช่น อ่านรหัส อ่านลายแทง, คิด, นับ(ไทยเดิม)

พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุณย์ (2535 : 45) ได้ให้ความหมายของ การอ่าน หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิดและนำความคิดไปใช้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 1) ได้ให้ความหมายของ การอ่าน หมายถึง ความสามารถในการรับสารที่ผ่านสื่อต่าง ๆ เข้าใจสารตีความได้ถูกต้องและสามารถสื่อสารได้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 29) ได้ให้ความหมายของ การอ่าน หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรที่อ่านออกมาเป็นความรู้ ความคิด และเกิดลเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียน ผู้อ่านสามารถนำความรู้ ความคิด หรือสาระเรื่องราวที่อ่านใช้ให้เกิดประโยชน์

ศิวกันท์ ปทุมสูติ (2540 : 13) ให้ความหมาย การอ่าน หมายถึง การออกเสียงตามหนังสือเพื่อให้ได้ความหรือเข้าใจความ หรือเพื่อสื่อความหมายหนังสือนั้นประการหนึ่ง หรือแม้ไม่ออกเสียงแต่ทำความเข้าใจความหมายต่าง ๆ ตามหนังสือประการหนึ่ง และยังมีความหมายกว้างถึงการสังเกตพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ให้เข้าใจตลอดจนการคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจนั้นอีกประการหนึ่งด้วย

ฉวีลักษณ์ บุณยะกาจน (2547 : 3) ได้ให้ความหมาย การอ่าน หมายถึง การอ่านจึงมิใช่การมองไปที่คำ หรือและตัวหนังสือเท่านั้น แต่จะประกอบไปด้วยสมาธิ คือ ใจที่สงบนิ่ง การรับรู้ การจัดลำดับ และการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการรับรู้เพื่อให้ได้สาระมากที่สุด

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2552 : 111) ได้ให้ความหมายการอ่าน หมายถึง การรับรู้ข้อเขียนที่เรียบเรียงขึ้นในรูปแบบของสื่อการอ่านประเภทต่าง ๆ การเพื่อการศึกษาค้นคว้า และเขียนรายงานให้ได้ประโยชน์สูงสุด

ฟองจันทร์ สุขยั้ง และคณะ (2550 : 7) ได้ให้ความหมาย การอ่าน หมายถึง กระบวนการถ่ายทอด ความหมายของตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ออกมาในรูปของความคิดและความเข้าใจซึ่งตรงกับจุดมุ่งหมายของ ตัวอักษรที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านทราบ แล้วสามารถนำความคิดเหล่านั้นไปใช้ได้อย่างถูกต้องและเกิด ประโยชน์กับผู้อ่านต่อไป ซึ่งการอ่านไม่ใช่เพียงอ่านสะกดตัวถูกและรู้ที่อ่านเท่านั้นหากยังต้องสามารถวินิจฉัย พิสูจน์พิจารณาความหมายที่ได้จากการอ่านนั้นได้อย่างลึกซึ้ง และแตกฉานในข้อคิดที่อ่าน เกิดความคิด สร้างสรรค์และสามารถนำความคิดจากการอ่านนั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

สรุปได้ว่า การอ่านหมายถึง การรับรู้ข่าวสาร ความคิด ความรู้สึก ความคิดเห็นและถ่ายทอดออกมา เป็นลายลักษณ์อักษร โดยจัดเก็บในรูปของสิ่งพิมพ์

จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : ; ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. 2542 : 19 ; น้ำทิพย์ วิภาวิน. 2546 : 23 ; ดลยา วงศ์ธนะชัย. 2542 : 9)

1. อ่านเพื่อความรู้ ได้แก่ เป็นการอ่านเพื่อต้องการนำความรู้ไปแก้ปัญหา หรืออ่านเพื่อให้รู้ในสิ่งที่ เป็นปัญหา หรืออ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องต่างๆ หรือต้องรู้ในเรื่องที่สนใจ เช่น การอ่านความรู้จากหนังสือ ตำราทางวิชาการ สารคดีทางวิชาการ การวิจัยประเภทต่าง ๆ หรือการอ่านผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ควรอ่าน ความรู้อย่างหลากหลายแหล่ง เพราะความรู้ในวิชาหนึ่ง ๆ เพราะจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ อาจได้ความรู้หลาย ๆ แง่มุม หรืออาจนำไปช่วยเสริมในอีกวิชาหนึ่งได้

2. อ่านเพื่อความบันเทิงและจรรโลงใจ เป็นการอ่านเพื่อให้เกิดความบันเทิง ผ่อนคลายความตึงเครียด ได้แก่ การอ่านจากหนังสือประเภทนวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล การ์ตูน บทประพันธ์ บทเพลง แม้จะ เป็นการอ่านเพื่อความบันเทิง แต่ผู้อ่านจะได้ความรู้ที่สอดแทรกอยู่ในเรื่องด้วย

3. อ่านเพื่อฆ่าเวลา เป็นการอ่านที่ไม่ได้มุ่งหวังความรู้และเนื้อหาสาระ อ่านเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น ระบายรอกเพื่อน หรืออ่านเพื่อรอเวลาในการทำธุระในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

4. อ่านเพื่อสนองความสนใจของตนเอง หรือ อ่านเพื่อจุดประสงค์เฉพาะทางแต่ละครั้ง เป็นการอ่านเพื่อสนองความต้องการในสิ่งที่ตนเองสนใจ เช่น สนใจในศิลปะ สนใจกลวิธีการทำงานศิลปะ หรือสนใจวิธีการเขียน การประพันธ์ เป็นต้น

4. อ่านเพื่อกิจธุระหรืออ่านเพื่อผลประโยชน์ทางใดทางหนึ่งด้วยความจำเป็น หรืออ่านเพื่อช่วยเหลือบุคคลอื่น ๆ เช่น การอ่านกฎระเบียบต่างๆ อ่านหนังสือให้กับผู้มีความบกพร่องทางสายตา

5. อ่านเพื่อประโยชน์ในการเข้าสังคม เป็นการอ่านเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มในสังคมที่เราจะต้องติดต่อประสานงานด้วย เพื่อจะได้สนทนาหรือการมีส่วนร่วมที่เข้าใจตรงกัน เข้าใจในเรื่องเดียวกัน

6. อ่านเพื่อพัฒนาจิตใจ อ่านเพื่อจรรโลงใจ เพื่อยกระดับจิตใจให้สูงขึ้นช่วยเพิ่มพูนคุณธรรม เมื่อได้อ่านเกิดความรู้สึกผ่อนคลาย จินตนาการ มีความคิดลึกซึ้ง มีเหตุผล เช่น การอ่านหนังสือธรรมะ สุนทรพจน์

ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญต่อสังคมการเรียนรู้ในปัจจุบัน ซึ่ง (ไพพรรณ อินทนิล. 2546 : 7; กระทรวงศึกษาธิการ. 2549 : 1 ; ศิวกานท์ ปทุมสูติ. 2540 : 15-16) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในปัจจุบันองค์การสหประชาชาติได้เสนอให้ประเทศสมาชิกทุกประเทศช่วยกันรณรงค์ให้ทุกคนในโลกนี้อ่านหนังสือให้ออกทั้งหมดในปี พ.ศ. 2543 เพราะตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน ผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกจะทำให้เสียโอกาสต่าง ๆ ในสังคม เช่น กลายเป็นคนล้าหลัง ไม่ทันเหตุการณ์ ปัจจุบัน หรืออาจถูกหลอกได้ เป็นต้น การอ่านเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้ และถ้านำความรู้เหล่านั้นไปใช้ประโยชน์ต่อสังคม สังคมนั้นย่อมมีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาไปในทางที่ถูกที่ควรอย่างรวดเร็ว การปลูกฝังให้มีนิสัยรักการอ่าน จึงเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การเป็นกระบวนการพัฒนาชีวิตและจิตวิญญาณของผู้อ่านให้เป็นไปในทางที่ดีงามได้โดยตนเอง

2. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญของการเรียนรู้ การอ่านเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา ทำให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางและสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดการเรียนรู้ในบทเรียนได้ และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จ การอ่านเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความคิดและวิจารณ์ญาณให้คนเรามีความองอาจทางวุฒิภาวะ วุฒิทางปัญญา และความสามารถได้ดียิ่ง

3. การอ่านเป็นสื่อสำคัญในการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม การอ่านทำให้เกิดการพัฒนาความคิด สติปัญญา จริยธรรม ศีลธรรมและชาวปัญญาได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นการอ่านจึงมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนโต และจนกระทั่งถึงวัยชรา การอ่านทำให้รู้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งปัจจุบันเป็นโลกของข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทั่วโลก ทำให้ผู้อ่านมีความสุข มีความหวัง และมีความอยากรู้อยากเห็น อันเป็นความต้องการของมนุษย์ทุกคน การอ่านมีประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง คือ พัฒนาการศึกษา พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนทันสมัย ทันทต่อเหตุการณ์

และมีความอยากรู้อยากเห็น การที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ต้องอาศัยประชาชนที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งความรู้ต่าง ๆ ก็ได้มาจากการอ่านนั่นเอง (ฉวีวรรณ คูหาภินนธ์. 2542 : 11)

ประโยชน์ของการอ่าน

การอ่านมีประโยชน์ที่ทำให้มนุษย์และสังคมเกิดการพัฒนา ตามที่ (ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์. 2536 : 6 ; ศิวกานท์ ปทุมสูติ. 2540 : 17-18) ได้กล่าวไว้ว่า

1. เป็นการสนองความต้องการของมนุษย์
2. ทำให้มนุษย์เกิดความรู้ ทักษะต่าง ๆ ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิชาชีพ
3. ทำให้มนุษย์เกิดความคิดสร้างสรรค์ ความเพลิดเพลีนบันเทิงใจและเกิดความบันเทิงใจ
4. เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
5. ทำให้มนุษย์ทันต่อเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของโลก
6. เป็นการส่งเสริมสุขภาพของมนุษย์
7. ช่วยให้มีมนุษย์แก้ปัญหาสังคม การเมือง เศรษฐกิจและปัญหาส่วนตัว
8. มีนิสัยรักการอ่าน
9. มีจิตใจกว้างขวางพร้อมที่จะอ่านหนังสือที่ดีมีคุณค่าได้ทุกประเภท
10. มีเจตคติที่ดีต่อการอ่านและเรื่องที่อ่าน
11. หมั่นหาเวลาหรือจัดเวลาสำหรับการอ่านให้กับตนเองทุกวันอย่างสม่ำเสมอ
12. เป็นคนรักหนังสือและแสวงหาหนังสือที่ดีอ่านอยู่เสมอ
13. มีความสามารถในการเลือกหนังสือที่ดีอ่าน
14. มีความอดทน มีอารมณ์หรือมีสมาธิในการอ่าน
15. มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่สมบูรณ์
16. มีความเบิกบาน แจ่มใส และปลอดโปร่งอยู่เสมอ
17. มีนิสัยใฝ่หาความรู้ ความคิด และประสบการณ์ใหม่ ๆ อยู่เสมอ
18. มีทักษะในการอ่านสรุปความ วิเคราะห์ความ และวินิจฉัยความ
19. มีความคิดหรือมีวิจารณ์ญาณที่ดีต่อเรื่องที่อ่านสามารถที่จะแยกแยะข้อเท็จจริง ความถูกต้อง ความเหมาะสมต่าง ๆ และสามารถเลือกนำไปใช้ประโยชน์
20. มีนิสัยชอบจดบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ที่พบในการอ่านและเห็นว่ามีคุณค่า
21. มีความจำดี รู้จักหาวิธีช่วยจำ และเพิ่มประสิทธิภาพของการจำ
22. มีนิสัยชอบเข้าร้านหนังสือและห้องสมุด

23. มีโอกาสหรือหาโอกาสพูดคุยกับผู้รักการอ่านด้วยกันอยู่เสมอ เพื่อแลกเปลี่ยน พรรคชนะในการอ่านให้แตกฉานยิ่งขึ้น

24. มีนิสัยหมั่นทบทวน ติดตาม ค้นคว้าเพิ่มเติม

ระดับการอ่าน

การอ่านแบ่งได้ 2 ระดับ ดังนี้ (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542 : 16-17 ; เปลื้อง ณ นคร. 2538 : 37-38 ; คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต. 2544 : 9 ; ดลยา วงศ์ชนะชัย. 2542 : 14)

1. อ่านออกหรืออ่านได้ คือ นับเป็นพื้นฐาน เมื่อเห็นตัวหนังสือก็อ่านออกเสียงหรืออ่านในใจได้ เป็นการอ่านที่สอนในระดับประถม ความสำคัญของการอ่านระดับนี้ก็คือ จะต้องสะกดตัวได้อย่างคล่องแคล่ว ตามการผสมสระ พยัญชนะได้ แต่อาจจะไม่ถึกนัก เข้าใจเฉพาะเรื่องง่าย ๆ เท่านั้น ในบรรทัดหนึ่ง ๆ ผู้อ่านจะหยุดสายตาเพื่ออ่านบ่อยหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับสาเหตุ 2 ประการ คือ

1.1 ผู้อ่านแต่ละคนอ่านหนังสือคล่องหรือไม่

1.2 ความยากง่ายของสิ่งที่อ่าน

การอ่านออกหรืออ่านได้ เป็นการอ่านตามตัวอักษรและตัวสะกดการันต์เท่านั้น แต่อาจจะออกเสียงไม่ถูกต้องหรืออาจจะไม่เข้าใจข้อความที่อ่าน ถึงแม้จะเข้าใจก็เข้าใจไม่ตีพอ หรืออาจจะเข้าใจผิดก่อให้เกิดความเสียหายกับตัวผู้อ่านเองได้ เช่น การอ่านเพื่อการทำสัญญาต่าง ๆ ตามกฎหมายตลอดจนการลงชื่อคำโฆษณาต่าง ๆ ที่อ่านพบตามป้ายโฆษณาต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์ วารสารและในหนังสือ และการอ่านออกนั้นอาจจะอ่านออกเฉพาะหนังสือประเภทบันเทิง ส่วนหนังสือวารสารทั้งหลายอาจจะอ่านแล้วไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน สรุปหรือจับใจความสำคัญไม่ได้ และแสดงความคิดเห็นไม่ได้ เป็นต้น อ่านถูกต้องตามอักขรวิธี สามารถอ่านเนื้อเรื่องได้โดยไม่สามารถแสดงความคิดเห็นในเชิงวิจารณ์ได้ การอ่านในระดับนี้จึงเป็นการอ่านเอาเรื่อง ที่ผู้อ่านจะใช้ความสามารถในการจำเป็นส่วนใหญ่

2. อ่านเป็น คือ อ่านได้มีประสิทธิภาพ ปัญหาของการอ่าน มี 2 ประการใหญ่ ๆ ตามลำดับของการอ่าน คือ อ่านไม่ออกหรืออ่านไม่ได้ และ อ่านไม่เป็น ซึ่งขั้นแรกจะต้องฝึกให้อ่านออกก่อน เพราะการอ่านเป็นทักษะที่จะต้องได้รับการฝึกฝน โดยเกิดจากการกระตุ้นและสร้างความสนใจให้ผู้อ่านมีนิสัยรักการอ่าน และขั้นที่สองฝึกฝนจนมีทักษะที่สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ในระดับนี้จะต้องเข้าใจหนังสือที่อ่านได้เป็นอย่างดี เป็นการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจและให้เกิดสติปัญญา ต้องมีการฝึกฝนและมีความรู้อื่น ๆ ประกอบอีกหลายอย่าง อ่านโดยรู้ความหมายของคำ ความหมายของประโยค ความหมายที่แฝงอยู่ในคำและประโยค ไม่ปรากฏชัด แต่มีลักษณะ บ่งบอกความหมายลึกซึ้งกว่าตัวอักษร

การอ่านเป็น คือ การอ่านในระดับสูงขึ้นไป เป็นการอ่านที่สามารถเข้าใจข้อความหรือเนื้อเรื่องแล้วสรุปได้ ย่อได้ ตอบคำถามได้ วิเคราะห์วิจารณ์ได้ จับใจความสำคัญได้ ตีความได้ และนำไปใช้ประโยชน์ได้ ช่วยทำให้

ผู้อ่านมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความหมายมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันสำหรับคนที่อ่านออกก็ต้องฝึกฝนปรับปรุง การอ่านให้มีคุณภาพมากขึ้นพัฒนาไปสู่การอ่านเป็น หรือมีประสิทธิภาพในการอ่าน ซึ่งจะมีประโยชน์ในการ ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพโดยการใช้ การอ่านเป็น เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาการศึกษ และพัฒนาอาชีพ เป็นต้น ต้องตีความ แปลความ และขยายความของเนื้อหาที่อ่านได้ ดังนั้นจึงต้องใช้ ความสามารถที่เหนือกว่าระดับของการอ่านเอาเรื่อง

วิธีอ่านหนังสือที่ดี

วิธีการอ่านหนังสือที่ดี มีขั้นตอน (ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน. 2547 : 112-113) ดังนี้

1. อ่านทุกย่อหน้า การฝึกอ่านทุกย่อหน้าควรปฏิบัติ ดังนี้
  - 1.1 พยายามจับจุดสำคัญของเนื้อหาในย่อหน้านั้น
  - 1.2 พยายามถามตัวเองว่าสามารถตั้งชื่อเรื่องแต่ละย่อหน้าได้หรือไม่
  - 1.3 คุรรายละเอียดนั้นว่ามีอะไรบ้างที่สัมพันธ์กับจุดสำคัญ มีอะไรบ้างที่ไม่เกี่ยวข้อง และอะไรบ้างที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวข้องกันอย่างไร
  - 1.4 แต่ละเรื่องติดต่อกันหรือไม่ และทราบได้อย่างไรว่าติดต่อกัน
  - 1.5. วิธีการเขียนของผู้เขียนมีอะไรบ้างที่เสริมจุดสำคัญเข้ากับจุดย่อย
2. สำนวจตำรา หรือหนังสืออื่น ๆ ก่อนที่จะทำการอ่านจริง ดังนี้
  - 2.1 ดูสารบัญ คำนำ เพื่อทราบว่าในเล่มนั้น ๆ มีเนื้อหาอะไรบ้าง
  - 2.2 ตรวจสอบบทที่จะอ่านว่ามีหัวข้ออะไรบ้าง
  - 2.3 อ่านคำนำของหนังสือและบทนำในแต่ละบทด้วย
  - 2.4 พยายามตั้งคำถามแล้วค้นหาคำตอบอย่างคร่าว ๆ
3. อ่านเป็นบท ๆ หลังจากได้ทำการสำรวจหนังสือแล้ว ผู้อ่านจะได้ความรู้เกี่ยวกับผู้แต่ง ภูมิหลัง ตลอดจนความมุ่งหมายในการแต่งหนังสือ แล้วจึงเริ่มอ่านหนังสือเป็นบท ๆ โดยปฏิบัติ ดังนี้
  - 3.1 อ่านทีละบทโดยไม่หยุดจนจบบท อาจหยุดเพื่อจดบันทึกใจความสำคัญบ้าง ในบางครั้งก็ได้
  - 3.2 อ่านบทเดิมอีกครั้ง เลือกรอ่านเฉพาะหัวข้อและประโยคแรกของแต่ละย่อหน้า ถ้าอ่านแล้วยังไม่เข้าใจ ก็อ่านข้อความในแต่ละย่อหน้าใหม่ ถ้าอ่านประโยคแรกแล้วจำได้ว่าม เนื้อความอะไรบ้างที่ผ่านไปยังย่อหน้าอื่นได้
  - 3.3 จดบันทึก เพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้ตอนแรก
4. การอ่านแบบข้ามหรืออ่านแบบคร่าว ๆ การอ่านแบบข้ามหรืออ่านแบบคร่าว ๆ มิได้ให้ความเข้าใจอะไรมากนัก จะใช้ได้ดี ต่อเมื่อ

4.1 ต้องการทราบข้อความบางอย่างเท่านั้น เช่น หมายเลขโทรศัพท์ ความหมายของ คำใดคำหนึ่ง

4.2 ต้องการทราบว่าควรอ่านทั้งหมดหรือไม่ ช่วยให้ทราบคร่าว ๆ ว่าในแต่ละบท เป็นอย่างไร เพราะเป็นการอ่านเฉพาะหัวข้อหรือข้อสรุปเท่านั้น

5. สะสมประสบการณ์และคำศัพท์ให้มากที่สุด

การที่ผู้อ่านจะเข้าใจเรื่องที่ได้ได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์เดิมและความรู้ เกี่ยวกับ คำศัพท์ที่สะสมไว้ เมื่ออ่านเรื่องใหม่จึงสามารถนำเอาความรู้เดิมมาถ่ายโยงสัมพันธ์กับความรู้ใหม่ เพื่อเพิ่มความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น การสะสมประสบการณ์ความรู้และคำศัพท์นั้นสามารถทำได้โดยการอ่าน ปทานุกรม พจนานุกรม เพื่อรู้ศัพท์ต่าง ๆ และอ่านให้มาก ๆ เพื่อสะสมประสบการณ์และเพิ่มพูนความรู้อยู่ตลอดเวลา

การเลือกหนังสืออ่าน

การเลือกหนังสืออ่านมีความจำเป็นมาก ผู้อ่านที่ดีจะต้องเป็นผู้ที่รู้จักวิธีเลือกหนังสืออ่าน ให้ได้ประโยชน์สูงสุดแก่การอ่าน โดยพิจารณาวิธีเลือก (ศิวกานท์ ปทุมสูติ. 2540 : 19-20) ต่อไปนี้

1. เลือกหนังสือที่มีสาระเรื่องราวตรงกับความต้องการหรือความจำเป็นที่ต้องอ่าน

2. เลือกหนังสือที่ดีมีคุณลักษณะ ดังนี้

2.1 หนังสือที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่าดี

2.2 หนังสือที่มีกระแสวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางว่าดี

2.3 หนังสือที่ได้รับรางวัลสำคัญ ๆ ในการประกวดขององค์กรที่มีคุณภาพ

2.4 หนังสือซึ่งเขียนโดยนักเขียนที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของแวดวงนักอ่าน

2.5 หนังสือที่มีคุณค่าดีพร้อมทุกด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านความคิด ด้านกลวิธี ด้านทาง

ภาษา ด้านรูปแบบและการนำเสนอ

2.6 หนังสือที่ได้รับการยอมรับศึกษาสืบทอดกันมาทุกยุคทุกสมัย

3. เลือกหนังสือที่จะไม่นำไปในทางเสื่อมทั้งปวง

น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2546 : 21-22) ได้กล่าวถึง การพิจารณาการเลือกซื้อไว้ดังนี้

1. ความน่าเชื่อถือของทรัพยากร โดยพิจารณาจาก

1.1 ผู้แต่ง เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ในเรื่องที่เขียนเป็นอย่างดี โดยพิจารณาจากคุณวุฒิ ตำแหน่ง หน้าที่ ผลงาน และรายการบรรณานุกรมที่ใช้ค้นคว้าอ้างอิง

1.2 การอ้างอิง บรรณานุกรม และคำวิจารณ์ การระบุแหล่งอ้างอิง หรือบรรณานุกรม ประกอบการค้นคว้า จะทำให้เอกสารน่าเชื่อถือ หรือการพิจารณาจากข้อคิดเห็น และคำวิจารณ์ประกอบ

1.3 สำนักพิมพ์ แต่ละสำนักพิมพ์มีประสบการณ์การพิมพ์งาน แต่ละด้านแตกต่างกันเช่น ด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี ด้านปรัชญาศาสนา ด้านหนังสืออ้างอิง เป็นต้น

2. ความเหมาะสมของสื่อการอ่านกับผู้เรียน ผู้เรียนต้องพิจารณาวัตถุประสงค์ของผู้เขียนเชิงวิชาการ กิ่งวิชาการ หรือในเชิงสารคดี และจัดทำขึ้นสำหรับผู้ใช้กลุ่มใด

3. เนื้อหา ความถูกต้องของเนื้อหาที่ตรงกับข้อเท็จจริง และทันสมัย เป็นเรื่องสำคัญ การเลือกสื่อการอ่านที่มีเนื้อหาที่ทันสมัยหรือจัดพิมพ์ใหม่จะทำให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์มากกว่าฉบับเก่า

วิธีการอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ

หนังสือในแต่ละประเภทให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ที่มีลักษณะแตกต่างกัน การอ่านหนังสือแต่ละประเภทจึงจำเป็นต้องรู้ว่าวิธีการอ่านนั้นควรจะต้องปฏิบัติอย่างไรจึงจะได้ข้อมูลที่ต้องการได้รวดเร็ว ดังนั้น การอ่านหนังสือประเภทต่างๆ จึงมีวิธีการอ่านดังนี้ (สมพร จารุณภู. 2553 : 141 ; ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. 2547 : 12-25 ; คณะกรรมการวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. 2551 : 112)

1. หนังสือพิมพ์ เป็นเครื่องมือสื่อสารประเภทข่าว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแต่ละวัน มีวิธีการอ่าน ดังนี้

1.1 การอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน จะต้องรู้จักองค์ประกอบของหนังสือพิมพ์ และเข้าใจวิธีการดำเนินการออกหนังสือพิมพ์ด้วย ผู้อ่านยังต้องอ่านอย่างสม่ำเสมอ การอ่านไม่ติดต่อและขาดตอนไปนั้นจะทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้อย่างไม่ต่อเนื่อง รู้ไม่จริง รู้ไม่ตลอด จะทำให้เกิดการเข้าใจผิดพลาดจะทำให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงในการนำไปใช้ประโยชน์ ข่าวสารที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละฉบับ ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นข้อมูลดิบ หมายถึง ข้อมูลข่าวที่ได้มาแล้วต้องเรียบเรียงโดยไม่ได้กลั่นกรองหรือตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอย่างละเอียดในบางฉบับ หรือบางเรื่อง เพราะต้องทำงานแข่งกับเวลา บางครั้งเนื้อหาข่าวที่ผู้สื่อข่าวได้รับมานั้นอาจไม่เป็นความจริง หรือเป็นความจริงแต่ไม่ถูกต้องทั้งหมด ดังนั้นจึงมักพบเห็นเสมอว่า ข่าวในเรื่องเดียวกันแต่ปรากฏเนื้อหาละเอียดของข่าวในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับไม่ตรงกัน ผู้อ่านจึงต้องใช้วิจารณญาณในการอ่านอย่างพิถีพิถัน

1.2 การตัดเก็บไว้ (หากเป็นหนังสือพิมพ์ส่วนตัว) หรือจดแล้วเก็บเป็นระบบเพื่อค้นง่าย ควรอ่านทุกหน้า เพราะแต่ละหน้ามีความรู้และข่าวที่ไม่ซ้ำกัน ถ้าอ่านไม่ทั่ว จะพลาดข่าวสำคัญ การตัดเก็บไว้เพื่อนำข้อมูลที่สำคัญกลับมาใช้ประโยชน์ในภายหลัง

1.3 ควรใช้วิจารณญาณในการอ่านหนังสือพิมพ์ เพราะผู้ผลิตหนังสือพิมพ์รายวันต้องทำงานแข่งกับเวลาอาจมีความบกพร่องคลาดเคลื่อนได้ การเสนอข่าวจะโน้มเอียงไปตาม ที่คนส่วนมากสนใจ และบางครั้งใช้ภาษาไม่ถูกต้อง อ่านอย่างพิถีพิถัน ทำใจให้เป็นกลาง ขจัดอคติ อย่างเพ่งเชื่อข่าวอย่างง่าย ๆ ต้องใช้ความสุขุมในการพิจารณาข่าว และข้อเขียนต่าง ๆ อย่าตื่นเต้นตกใจและอย่าเชื่อมงาย

การอ่านหนังสือพิมพ์ หัวข้อข่าวเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของหนังสือพิมพ์ หัวข้อข่าวที่สำคัญที่สุดจะต้องพิมพ์ด้วยตัวอักษรโตกว่าปกติ ควรตรวจหัวข้อจนหมดหน้าแรก แล้วค่อยเปิดไปอ่านหน้าในหรือหน้าต่อไป ถ้าอ่านข่าวแล้วยังไม่เข้าใจต้องแก้ ยังตอบคำถามไม่ได้ก็ควรกลับไปอ่านนำข่าว (lead) ซ้ำอีกครั้ง นำข่าว คือย่อหน้าแรกของข่าวที่รวมใจความไว้จนครบ หรือภาพประกอบข่าวนั้นว่ามีความสำคัญช่วยให้การอ่านข่าวเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น บทบรรณาธิการ เป็นบทความที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าว และคอลัมน์ประจำ เป็นคอลัมน์ข่าวที่เกี่ยวข้องกับผู้อ่านมักมีในทุกสาขาวิชา คอลัมน์ประจำไม่เขียนแบบข่าว แต่เป็นบทความเสนอข้อเท็จจริง ความคิดเห็น หรือวิจารณ์คอลัมน์ประจำเรียกความสนใจจากผู้อ่านได้เป็นอย่างดี ลักษณะของบทความโดยทั่วไปมี 3 ประเภท บทความบรรยาย บทความวิเคราะห์ บทความวิจารณ์

2. นิตยสาร และวารสาร เป็นเครื่องมือสื่อสารประเภทหนึ่งที่มีกำหนดออกแน่นอน เป็นงานเขียนที่มุ่งเสนอความคิดเห็นหรือความรู้ในเรื่องที่คนกำลังสนใจกันอยู่ บทความโดยทั่วไปจึงมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทันสมัยขนาดสั้น ๆ และมีกลวิธีการแต่งที่มุ่งแสดงเหตุผลโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านเชื่อถือคล้อยตาม บทความเป็นการมีลักษณะเป็นความคิดเห็นส่วนตัวออกมา ดังนี้ วารสารเป็นหนังสือที่มุ่งนำเสนอเนื้อหาอันเป็นสาระความรู้จำนำหรือเผยแพร่ตามระยะเวลาที่กำหนด การอ่านวารสาร เนื่องจากวารสารเป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการซึ่งผู้อ่านควรอ่าน หรือศึกษาให้เข้าใจโดยละเอียด

นิตยสาร แตกต่างกับวารสารจะเน้นข้อมูลข่าวสารที่เป็นสาระความรู้เป็นสำคัญ แต่นิตยสารเน้นข้อมูลข่าวสารที่เป็นความบันเทิงเป็นสำคัญ หลักในการอ่านนิตยสารก็ใช้หลักการอ่านเช่นเดียวกับวารสาร แต่เมื่อเลือกอ่านนิตยสารให้พึงเล็งไปที่ความต้องการความบันเทิงแบบใด

3. หนังสือสารคดี หมายถึง งานเขียนที่ไม่ใช่เรื่องแต่ง หรือเรื่องสมมติ แต่เป็นเรื่องจริง การอ่านหนังสือประเภทนี้ เป็นการอ่านเพื่อความรู้ เพื่อการค้นคว้า เพื่อประกอบการเรียนหนังสือสารคดีมีมากมายหลายประเภท แต่ละประเภทควรอ่าน ดังนี้

3.1 การอ่านหนังสือประเภทปรัชญาจิตวิทยาและศาสนา ทั้งสองประเภทนี้มีความสัมพันธ์กัน มีทั้งระดับง่ายและระดับยาก การอ่านจึงขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายของผู้อ่าน ดังนี้

3.1.1 การอ่านอย่างง่าย เป็นการอ่านเพื่อพัฒนาจิตใจ หรือนำมาเป็นหลักในชีวิตประจำวันได้ การอ่านหนังสือประเภทนี้ เลือกอ่านในระดับที่สามารถเข้าใจได้ อ่านด้วยความสนใจ จะเป็นพื้นฐานในการอ่านหนังสือประเภทนี้ต่อไปในระดับสูงขึ้นไปได้ง่าย เช่น หนังสือส่งเสริมสุขภาพจิต นิทานชาดก พุทธประวัติ พุทธประวัติ เป็นต้น

3.1.2 การอ่านอย่างยาก เป็นการอ่านเพื่อหาความรู้ประกอบ เพื่อการเรียนรู้บางอย่าง อย่างลึกซึ้ง ต้องมีพื้นฐานความรู้ด้านนี้มาเพียงพอ มีประสบการณ์ในการฝึกฝนอบรม หรือได้รับคำแนะนำจากผู้รู้

3.2 การอ่านหนังสือประเภทสังคมศาสตร์ เป็นการอ่านเรื่องราวเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ เช่น รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย การศึกษา ขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นต้น ขอบเขตเนื้อหากว้างขวาง

ผู้อ่านต้องมีความรู้และประสบการณ์ ต้องอาศัยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อให้ได้รับความรู้มากยิ่งขึ้น

3.3 การอ่านหนังสือประเภทประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ การอ่านหนังสือประเภทนี้ ควรอ่านดังนี้

3.3.1 ต้องอ่านอย่างพินิจพิจารณาอ่านให้เรื่องต่อเนื่องกัน และเปรียบเทียบเหตุการณ์ คล้ายคลึงกัน กับที่เกิดขึ้นต่างยุคต่างสมัยกัน และพยายามหาสาเหตุของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กลั่นกรอง หาเหตุผลของเหตุการณ์นั้น ๆ เนื้อหาประวัติศาสตร์ ประกอบด้วยเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ ของบุคคล สังคม ประเทศชาติ

3.3.2 ควรเปรียบเทียบหลาย ๆ เล่ม เลือกอ่านหนังสือเล่มที่ผู้เขียนทรงคุณวุฒิด้านประวัติศาสตร์

3.3.3 การอ่านข้อมูลเชิงสถิติ แผนที่ แผนภูมิ ตาราง กราฟ ภาพประกอบ ต้องเป็นข้อมูลที่ทันสมัยและถูกต้อง

3.4 การอ่านหนังสือประเภทชีวประวัติ ควรอ่าน ดังนี้

3.4.1 ต้องดูวิธีการเขียน ดูขอบเขตของผู้เขียนต้องการเน้นชีวิตช่วงไหนมากที่สุด

3.4.2 ถ้ามีหนังสือชีวประวัติเกี่ยวกับบุคคลนั้น หลายเล่มนำมาอ่านเปรียบเทียบดู เพื่อหาข้อเท็จจริง และทัศนคติที่ผู้เขียนมีต่อเจ้าของชีวประวัติว่ามีใจเป็นธรรมหรือลำเอียง

3.5 การอ่านหนังสือประเภทวรรณคดี การอ่านหนังสือประเภทนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย ของผู้อ่าน โดยทั่วไป ดังนี้

3.5.1 เพื่อศึกษาศิลปะของการใช้ภาษา ความไพเราะของภาษา การอุปมาอุปไมย อารมณ์ขัน ผู้อ่านต้องอ่านให้ได้อรรรถรส จะได้รับความพอใจ ในสำนวนโวหารที่ไพเราะลึกซึ้ง คมคาย มีอุปมาอุปไมย รวมทั้งได้คติธรรม และความสุขทางอารมณ์และจิตใจ

3.5.2 เพื่อเข้าใจวัฒนธรรมของแต่ละบุคคลแต่ละสมัย

3.6 การอ่านหนังสือประเภทวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ควรอ่าน ดังนี้

3.6.1 การอ่านเน้นเนื้อหาสำคัญต้องทำความเข้าใจ และจำสูตรต่าง ๆ บางครั้งต้องอาศัยคู่มือทดลองปฏิบัติการ ในห้องทดลอง ต้องอาศัยรูปภาพแสดงเค้าโครง แผนผัง และตารางต่าง ๆ ด้วย

3.6.2 การอ่านต้องหยุดพักเป็นตอน ๆ

พยายามตั้งสมาธิให้แน่วแน่ สัมความยุ่งยากและรื่นเริงให้หมด ใจจดจ่ออยู่กับเรื่องที่อ่าน อย่าอ่านย้อนไปย้อนมา อ่านทีละบรรทัด ทีละย่อหน้า อย่าอ่านข้ามไปข้ามมา จะทำให้สับสนและไม่รู้เรื่อง แต่ถ้าอ่านแล้วไม่เข้าใจจึงอ่านใหม่ อย่าอ่านอย่างจับผิด ควรอ่านปราศจากอคติ เมื่ออ่านจบแล้วจึงวิเคราะห์ว่าเห็นด้วยหรือไม่

4. หนังสือนวนิยายหรือบันเทิงคดี เพื่อให้ผู้อ่านได้ประโยชน์อย่างเต็มที่ผู้อ่านควรพิจารณา ตระหนักในชื่อเรื่องและเนื้อหา มีความเกี่ยวเนื่องกันมากน้อยเพียงใด ผู้แต่ง ถ้ามีความเข้าใจความคิดที่แฝงอยู่ในเรื่องจะมีความละเอียดลึกซึ้งในเรื่องนั้น ๆ ควรอ่าน ดังนี้

4.1 ควรอ่านในเวลาว่าง และอ่านติดต่อกันไปเพื่อให้ได้อรรถรส

4.2 เมื่ออ่านจบแล้วลองสรุปดูว่าได้อะไรจากการอ่านบ้าง เช่น คติสอนใจ คำพูดสอนใจ วัฒนธรรม ปรัชญา

5. หนังสือเกี่ยวกับสถิติ มีวิธีการอ่านตามข้อมูลที่น่าเสนอด้วยการดูภาพ ตาราง สัญลักษณ์ ดังนี้

5.1 เป็นบทความ จะมีเรื่องราวไม่ยาวมาก ใช้เวลาในการอ่านเล็กน้อย

5.2 การอ่านตาราง สรุปรวอย่างรวดเร็ว โดยดูให้ทั่วตาราง อ่านชื่อตารางว่าเสนอ ข้อมูลเรื่องอะไร มีคอลัมน์อะไรบ้าง มีชื่อหัวคอลัมน์อะไรบ้าง แล้วค่อย ๆ อ่านรายละเอียดข้อมูล ในแต่ละคอลัมน์ทั้งแนวตั้งและแนวนอน

5.3 การอ่านกราฟ

5.3.1 กราฟแท่ง (Bar Graphs) อ่านชื่อกราฟ และคำอธิบายสั้น ๆ เกี่ยวกับชื่อเรื่องนั้น ซึ่งบอกให้ผู้เรียนทราบว่ากราฟนั้นแสดงเกี่ยวกับเรื่องอะไร มีจุดประสงค์อะไรในการแสดงเรื่องนั้น อ่านที่แกนของกราฟทั้งแนวตั้ง และแนวนอน ซึ่งจะบอกข้อมูลประจำแกนทั้งสอง โดยแสดงผ่านแท่งกราฟให้เห็นปริมาณสูงกว่า สั้นกว่า หรือระดับเดียวกันเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

5.4 การอ่านแผนผัง ให้อ่านชื่อของแผนผังเพื่อทราบว่า แผนผังนั้นแสดงเกี่ยวกับเรื่องอะไร อ่านตามลูกศรว่าจะเริ่มอ่านจากจุดใดก่อนและไปจบที่จุดสุดท้าย แต่ละจุดมีข้อความสั้น ๆ ในแผนผัง

5.5 ภาพสื่อความหมาย วิธีการอ่านจากรูปภาพ เป็นการอ่านที่เห็นรายละเอียดจากภาพนั้น ๆ ได้ชัดเจนและรวดเร็ว โดยไม่ต้องจินตนาการตามคำบรรยายมาก และยังจดจำเรื่องได้ดีขึ้นด้วย

5.6 การอ่านแผนภาพวงกลม วิธีการอ่านรูปแผนภาพวงกลม เป็นการอ่านเปรียบเทียบให้เห็นสัดส่วนของข้อมูลได้รวดเร็วกว่าอ่านจากคำอธิบายอย่างเดียว

5.7 การอ่านแผนที่ ต้องอ่านชื่อแผนที่ว่าแสดงเกี่ยวกับเรื่องอะไร อ่านสัญลักษณ์ที่ใช้แทนข้อมูลและสิ่งต่าง ๆ อ่านตามมาตราส่วนเพื่อคิดเปรียบเทียบขนาด อ่านทิศที่ปรากฏในแผนที่ สิ่งเหล่านี้เป็นตัวอย่างที่มักระบุไว้ในแผนที่ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจก่อนเป็นเบื้องต้น ก่อนที่จะอ่านรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ ในแผนที่ให้เข้าใจได้ แผนที่ต่าง ๆ อาจมีสัญลักษณ์ และรายละเอียดของข้อมูล ที่ต้องอ่านทำความเข้าใจแตกต่างกันไป ข้อมูลที่เราอ่านทำความเข้าใจ จากแผนที่ทำให้เรา เข้าใจเนื้อหาความรู้ในเรื่องนั้นตอนนั้นในหนังสือชัดเจนขึ้นหรืออาจจะมากกว่า ที่ผู้เขียนเสนอไว้ ในหนังสือก็ได้

6. การอ่านงานวิจัย จำเป็นต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการอ่านเป็นหลักสำคัญ อ่านเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ เพราะการอ่านงานวิจัยมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างการอ่านงานวิจัยกัน เช่น อ่านเพื่อประเมินงานวิจัย

อ่านเพื่องานวิจัยศึกษาหาความรู้ หรืออ่านเพื่อนำไปเขียนเอกสาร ตำรา การอ่านงานวิจัยมีหลักเกณฑ์การอ่านสรุปได้ดังนี้ (จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. 2557 : 23-30)

6.1 การอ่านสำรวจเบื้องต้น เป็นการอ่านเพื่อพิจารณาคุณค่าเบื้องต้นของผลงานวิจัยว่าเป็นเรื่องที่ต้องการหรือเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องหรือไม่ การอ่านสำรวจเบื้องต้น กระทำได้ดังนี้

6.1.1 การอ่านชื่อเรื่อง หรือชื่องานวิจัย เพื่อให้รู้ว่าเป็นสาขาที่ต้องการหรือไม่ ชื่อเรื่องนั้นอาจมีความชัดเจนก็อาจเป็นไปได้

6.1.2 การพิจารณาผู้ทำการวิจัย เพื่อให้ทราบว่า เป็นผู้ที่มีประสบการณ์หรือมีความถนัด และมีความสนใจพิเศษในด้านใด

6.1.3 การพิจารณาว่าเป็นงานวิจัยประเภทใด การพิจารณาถึงประเภทงาน การพิจารณาว่าเป็นงานวิจัยประเภทใด การพิจารณาถึงประเภทงานวิจัย จึงเป็นการประเมินค่าอยู่ในจำเป็นในการประเมินค่าอยู่ในตัว เป็นงานวิจัยที่ผู้อ่านในใจหรือไม่

6.1.4 การอ่านบทคัดย่อ ผลงานวิจัยทุกเล่มต้องมีบทคัดย่ออยู่แล้ว การอ่านบทคัดย่อเป็นการตรวจสอบว่าเนื้อเรื่องตรงกับความต้องการหรือไม่

6.2 การอ่านเพื่อวิเคราะห์ เมื่ออ่านสำรวจเบื้องต้นแล้ว พบว่าเป็นงานวิจัยตรงกับความต้องการ หรือสนใจในรายละเอียดมากขึ้น มีวิธีการศึกษารายละเอียดดังนี้

6.2.1 อ่านเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ เช่น อ่านเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัย เพื่อไปเขียนบทความ เพื่อนำไปใช้ในการทำงาน เป็นต้น

6.2.2 การอ่านเพื่อประเมินผล หรือพิจารณาคุณค่าของผลงานวิจัย การอ่านและการพิจารณากระบวนการวิจัยทุกขั้นตอนโดยละเอียด

6.3 การจดบันทึก ไม่ว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ในด้านใดก็ตาม เมื่อพบจุดเห็นจุดเด่น หรือจุดอ่อนของผลงานวิจัย ย่อมต้องจดบันทึกประเด็นต่าง ๆ เหล่านั้น เพื่อพิจารณาทบทวนต่อไป

6.4 การอ่านเพื่อสังเคราะห์ งานวิจัยทุกประเภท มักจะเสนอผลการค้นพบใหม่ หรือข้อเสนอใหม่ อยู่เสมอ การอ่านผลงานนั้น แล้วจะเชื่อมั่นที่ไม่ได้จำเป็นต้องอ่านผลการวิจัยเรื่องเดียวกันหลาย ๆ เรื่อง เพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล เพราะการค้นพบข้อมูลในแง่มุมต่าง ๆ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ที่ต้องการได้

แบบฝึกหัดท้ายบท

คำสั่ง ให้นักศึกษาอธิบายให้เข้าใจดังต่อไปนี้

1. การอ่าน หมายถึง .....

2. ความสำคัญของการอ่าน

.....

3. วิธีอ่านหนังสือที่ดี

.....

.....

๕. คุณสมบัติของนักอ่านที่ดี

.....

.....

7. วิธีการอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ ให้นักศึกษาเลือกประเภทหนังสือมา 1 ประเภทและเขียนเหตุผลในการเลือกหนังสือ

.....

.....

.....

.....

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ศูนย์วิชาบูรณาการ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์. (2551). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. การอ่านและการเขียนทางวิชาการ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์,
2557.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2556). กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- ไพพรรณ อินทนิล. (2546). การส่งเสริมการอ่าน. ชลบุรี : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ (2550). ศิลปะอ่านอย่างมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2546). ทักษะการใช้ห้องสมุด. กรุงเทพฯ : ดวงกมล.
- ดลยา วงศ์ธนะชัย. (2542). การอ่านเพื่อชีวิต. พิษณุโลก : โปรแกรมวิชาภาษาไทย สถาบันราชภัฏ
พิบูลสงคราม.
- มณีรัตน์ สุโขศิริรัตน์. (2553). อ่านเป็น : เรียนก่อนสอนเก่ง. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
นานมีบุ๊คพับลิเคชั่นส์.
- ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน. (2547). จิตวิทยาการอ่าน. กรุงเทพฯ : ธารอักษร.
- ฉวีวรรณ คูหาภินนทร์. (2542). การทำหนังสือสำหรับเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
อมราการพิมพ์.
- ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2552). การค้นคว้าและการ
เขียนรายงาน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์. (2536). การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ศิวกานท์ ปทุมสูติ. (2540). การอ่านเพื่อชีวิต. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ.
- Clarke, Jean M. and Eileen Bostle, editor. (1982). **Reading Therapy**. London : The Library
Association.